

Tavaly az egész országra kiterjedt az a szervező munka, amit a gyermekszínházok országos találkozósorozata kapcsán az NKA kiemelt eseményeket támogató pályázata tett lehetővé. Rendkívül nagy munka volt, s még ma is büszkén mondhatjuk, egyesületünk megfelelt ennek a szakmai kihívásnak és (ami legáltalában olyan fontos) a munka hétköznapijai által kívántaknak is. Mivel a kezünkben volt a pénz, és a pénz, mint tudjuk, hatalom, több olyan változtatást is bevezethettünk, melyeket már jó ideje terveztünk az országos eseménysorozat átalakítása kapcsán.

Idén már nincs ez, hiszen a támogatás szétdarabolva érkezik a megyei és a regionális bemutatókat szervező intézményekhez (ráadásul rendezvénycsomagok részeként pályáznak a színházi bemutatókra, ami magával hozza, hogy a támogatás felhasználása számunkra többnyire követhetetlen). Hozzánk csak annyi érkezik, amivel az egész elindítható, felügyelhető és a végállomás, a kifutás, az országos gálaműsor megszervezhető. Ahol a pénz, ott a... – írjuk fent. Vagyis nem nálunk. Vége is a felvilágosult abszolutizmusnak, és elindult a visszarendeződés.

Az ideai tapasztalatok – a jelentős sikerek mellett – sok esetben megerősítették azt, hogy érdemes lenne érdemben foglalkozni az országos találkozó átgondolásával...

XVI. Országos Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó – a regionális bemutatókról –

Budapest

A világra kérdezés tudománya

Ki gondolta volna, hogy egy egész osztálynyi hét-nyolc éves rögtönzéseiből követhető, élvezetes etűdjáték szerkeszthető? Hogy összeszedetten, mégis magával ragadó önfeledtséggel képesek reprodukálni az improvizáltakat? Hogy érdekes figurákat, valódi egyéniségeket látunk kicsiktől, igazi drámai szituációkban? Hogy humoruk elmés reflexió lehet az iskolába kerülés nehézségeiről? Hogy a Marczibányi tér nagytermének közönsége végig együtt lélegzik a pöttöm játszókkal? Kivételes előadás az Eszterlanc Apró csoportjának Iskolas lettem című produkciója. Rendkívül értékes drámás munka és igazán szórakoztató színház. Ékes bizonyíték arra, hogy a kisiskolások sokkal többet tudnak kifejezni, mint azt gondolnánk.

Nemcsak kórusakciókat, színpadra tett gyerekjátékokat, világos, rövid történeteket bírnak egy-egy pillanatra személyessé tenni. Vannak, lehetnek színészi eszközeik, hogy figurát teremtsenek, váltsanak stb. Képesek finom eltartással, sőt iróniával(!) megjeleníteni saját élményeiket. A reflektált humor biztos jele, hogy a közös munkában fel tudták dolgozni nyugtalanító élethelyzeteiket. A játszóknak féktelen, mégis biztosan uralt energiáiból süt a közlésvágy – van mit mondaniuk az iskolás létről, és biztosak a formában, amit a csoportvezető, *Zsigmond Otília*, kínál számukra. Élvezik a hatást, amit játékuk kelt. Meggyőződésem, hogy egy ilyen közös siker meghatározó élmény lehet a gyerekeknek: egyéniségük, szellemességük, gondolataik kapnak közvetlen és fergeteges visszajelzést. Gondoljunk csak el, milyen érzés lehet, amikor a teljes nézőtér felnevet egy saját viccen, ötleten! (A hamis siker ellenben káros, nem segíti az ön- és társisme-

retet, a világ felfedezését. Nem tesz jót, ha hazug színházi formákban majomkodásra szorított gyerekeket zavar össze az ismerős közeg ovációja – most szándékosan nem nevezek meg műfajokat, ki-ki behelyettesítheti élményeit ide...) Az Eszterlanc példáját sajnos nem lehet látni az országos döntőn, az elsősökkel – érthető okokból – nem vállalták a több napos fesztivált tanáraik, pedig valószínűleg az évad egyik legfontosabb gyerekszínházi előadása született meg a Fodor Általános Iskolában.

Hasonló határátlépésről, nem várt színházi történeletről beszélhetünk a Dac című előadás esetében. A Homoktövis iskola Cilinder Művészeti Iskolába járó negyedikesei, a Nebuló Színpad tagjai bravúrosan beszélnek a vásári komédia nyelvezetéről. Nemigen lehet tudni, hogy mit szokás érteni vásári stíluson, mivel nem beszélhetünk folyamatos, ma is élő színházi hagyományról. A külsődleges harsányság – torzított hang, groteszk mimika – imitációja gyakran vezet fals játékmódhoz. A Nebulók viszont rendkívüli kifejezőerővel ruházzák fel a kített, túlzó gesztusokat. Könnyed és lendületes mozdulatok (mozgás *Kömíves Zoltán*), merész, de nem alpári, lényegre törő elrajzolás, elsőrangú tempóváltások, fokozások, fölényes térkezelés és kellékhatalom, teret betöltő, mégsem kiabálós megszólalások jellemzik munkájukat. Jól játszható szituációkat írt *Kömíves Zoltán* a *Jobb, mint az apja* című székely népmeséből. A színpadi részegség, perlekedés, kecskelopás, pénztárca elemelés stb. helyzetei valódi kihívást jelentenek a színre vivőnek. Majd minden nehezen scenírozható cselekmény-mozzanatot ötletesen old meg *Fodor Erika* csoportvezető-rendező és a csapat. Nem mismásolnak el semmit. Emlékeztetes, ahogyan a kecskét (állat a színpadon problémája) egy takarásig húzott, meg-

megránduló kötél végére képzelheti a néző. Nagyszerűek az apát és anyát játszó szereplők. Expreszív és gazdag színészi eszköztárral bírnak, melyet bámulatos tudatossággal mozgósítanak. Ezt a játéktudást csak előadások során, a színpadon lehet elsajátítani. A csapat több hálás és sikeres előadásban „tanulta” a színjáratot. Nem végig egyenletes ez a kitűnő produkció, de csak becsülni tudom azt a rendező-tanári szemléletet, amely játéklehetőséget kínál mindenkinek, még ha...

Vásári stílusban, harsányan és energikusan fogalmaznak a Drámanók (Szenczi Molnár Albert Református Általános Iskola) a Csalóka Péterben. Gondos színrevitel (*Falusiné Varga Tünde*), tetszetős színpadkép, jó tempójú, nagyon energikus színjáték, tiszta énekhangok (zene *Simándi Éva*), ügyes tánc (*Plugor Judit*), világos cselekményvezetés, a tér változásának és idő múlásának ötletes megoldásai jellemzik ezt a nagyon színvonalas bemutatót. Kicsit hangos az előadás, a legtöbb konfliktus emelten, nem saját hangon szólal meg. A farszírozott beszéd (kiabálás) néha lefedi a színjáratot. Ha visszaváltanának saját hangjukra, feldúsulhatna; árnyaltabbá és átéltebbé válhatna a fogalmazásmód. Önmagában nagyszerűen oldják meg az egyes szituációkat, viszont a bíró átverésének négyszer(!) ismétlődő alaphelyzete csapdának bi-

zonyul. Nagyon nehéz lehet megtalálni és megmutatni azt, hogy Weöres Sándor művében miben is különbözik a négy fondorlat.

Kömíves Zoltán írta a másik Cilinderes csoport bemutatójának szövegét is. Bonyolult cselekményű és műfajú (mesejáték, filozofikus példázat, vitadráma), több szálon futó írás a Kígyóbőr: nem lehet könnyű eljátszani. *Naszádosné Hegedűs Erzsébet* és a csapat szemet gyönyörködtetően állít színre csatát, csodakutat, kígyóvá változást... Az előadás minden mozzanatából sugárzik a mivesség. Ez jellemzi a nagyszámú gyerek odaadó összmunkáját, táncait, a kifejező, szép képeket, a monokróm – fekete-fehér – népies viseletet, az igényesen válogatott tárgyakat. Rengeteget lehet tanulni egy ilyen produkcióból. Nemcsak színjáratot, hanem történelmi, művelődéstörténeti, folklór ismereteket, vizuális érzékenységet... Sajnos az archaizáló, retorikus mondatokkal nem bírnak, nem is bírhatnak el a gyerekek – így játékuakat láthatóan megköti, visszafogja a nehéz szöveg. Kár, hogy a néző nem tudja teljesen átadni magát az előadás jelen idejű történéseinek, mert sokszor nem képes követni a mesét (gyakran csak visszamenőleg ért meg jeleneteket). Így eshet meg, hogy a Kígyóbőr kevésbé hat, mint amennyire értékes.

Kós Károly Színjátszó Szakkör – Budapest
Tüvétevők; Perényi Balázs felvétele

Nem futotta csúcsművét a Tüvétevők sem, ám így is magával ragadó, sodró, szellemes előadás a

Kós Károly Általános Iskola Színjátszó Szakkörének produkciója. Legfőbb erénye a násznép színes

megjelenítése. A csoportos jelenetekben kirobbanó energiával mutatkoznak meg markáns figurák. Mégsem feszíti szét a nagyszámú alak az izgalmas nagyjeleneteket. A néző figyelmét biztosan fókuszálják: vezetik a tekintetet a térformák, kiemelkedő a központi és a háttérakciók intenzitásának finomhangolása. Remek a lassított verekedés-kavalkád, amiben mindenki teljes erőbedobással csinálja a tömegbunyót. A kusturicás ízekkel, élvezetesen, nagy lendülettel, ám pontosan végigmesélt történet követhető és átélhető. Nem ússzák meg, nem kérdőjelezik meg a jelenetek tétjét: nem kiröhögik, hanem kikacagtatják a figurákat. (Az egyetlen bántó megoldatlanság, a nem létező tárgyak kvázi „megtalálása” – a levegő markolása – ebben a grotesz-realista közegben.) A néző számára bizarr képtelenség, hogy ekkora fennakadást okoz egy menyegzőn egy tű elvesztése, ám a fukari gazdasszonynak abban a pillanatban a világ legfontosabb kérdése a tű-probléma. Kényszerű házasság, családi perpatvar, gazdagok gögje; a komolyan vett szituációkban erős akaratok, jóféle energiák jelennek meg (rendező *Bodzsár Zsuzsa*).

Nagyon szellemes a Galiba Színjátszókör A walesi bárdolatlanok című közös játéka. A hetedik-nyolcadikosok sajátjukká teszik *Philipp István és Bárány Ferenc* ügyes, de néha kényszeresen poénkodó szövegét. Eleinte rábízzák magukat a nyelvi humorra, nem helyzeteket játszanak, hanem rímes szóvicceket mondanak. Megnyerő intelligenciával, az utalásosabb, áttételesebb szövegumort is közvetítik. Megemelkedik a játék, amikor mulattató helyzetekben eredeti figurák kezdenek megjelenni. Egyszerre szellemesebb lesz a szögmondás is. Igazi – inkább diák, mint gyerekszínjátszós – kamaszhumor, magával ragadó játékoság, vonzóan okos ironia – szellemességük formát nyert gondolat – árad játékukból. Érződik, hogy szeretik az anyagot, a közös munkát: jó feladatot kaptak *Bodó Anna* csoportvezetőtől. Kicsit gátolja kezdetben a felszabadult színjátszói állapot megteremtését, hogy a szereplők félkörbe felsorakozva, egymástól elszigetelten próbálják megformálni a történetmesélés közegét. A közös, energikus akciók hiánya, az együttes cselekvést fojtó statikus térforma kezdetben megdermeszti őket, ám szerencsére megmozdul a kép, megéled a színpad.

A Zöld Macska Diákszínpad bemutatója különös előadás. *Letenyei Krisztina* csoportvezető-rendező tagja volt annak a csapatnak, akikkel *Leszkovszky Albin* létrehozta egykor legendás János vitézét. Sokszor felmerült már a kérdés, hogy születhet-e érvényes színház egy másokkal, másokra kitalált felelevenítésével. Ebben az előadásban számos nagyszerű játékötlet, megoldás eleve adott. Ilyen a lejtősre kihúzott takarás (szörnyű hegycsúcs), vagy a két játészó összetapadása (török basa,

akit később „szét is hasítanak”), a Jancsit kijelölő vándorló kalap. Ezt a produkciót ugyanazokkal a szavakkal lehet méltatni, mint a korábbi játékokat (Letenyei Krisztina másodsor rendező újra a Leszkovszky-adaptációt); ez is lendületes, kreatív, szellemes. Mégis eredeti és személyes játék született. Gyönyörűségesen dolgozik együtt két korosztály: öt-öt tíz illetve tizennégy éves alkotja a társulatot. A nagyok szépen figyelnek a kicsikre, a kisebbek felnéznek rájuk, de nem bénítja őket ájult tisztelet (nem gesztusokat, modort vesznek át, hanem bátorságot és pontosságot lesnek el). A közös játék, a mesemondás és -hallgatás kortalan örömről kezd szólni az előadás. Nagyon szimpatikus, ahogyan a nagykamások vállalják „gyerekességüket”, amit rendszerint szégyellni, rejteni szokott ez a korosztály. Hamisítatlan drámai feszültség keletkezik, amikor kisfiú lesz az óriások (nagyfiúk) elé álló János, amikor kicsik a Griffmadár fiókái. Megható, amikor egy negyedikes játssza el a francia királylány szerelmi bánatát, mert a nyolcadikos János nem őt választotta. Külön értéke a produkciónak, hogy nem csak (diák)humor élte, nem csak ellenpontozó, groteszk ötletekkel viszik előre, hanem egy-egy képben összetett, nehezen lefordítható színpadi költészet születik.

Megindító előadás a Vacs kamati virágja (*Lázár Ervin*) a Dömdödöm Színjátszó Csoporttól. Végtelenül egyszerű tiszta munka, nincs benne semmi truváj. Viszont a gyerekek annyira értik a figurákat és helyzeteket, olyan mély átéléssel, belülről jelenítik meg az egyszerű cselekményt, hogy az első pillanattól az utolsóig sűrű levegőjű színház keletkezik. Nagyothalló gyerekek alkotják a csoportot, de ez fel sem tűnik, ha csak azért nem, mert számukra egyértelmű az, amiről sokan megfeledkeznek; hogy a színpadi beszéd nem hányaveti trécselés. A szöveggel dolga, munkája van a színjátszónak. Csak így, csak ezzel a kérlelhetetlen odafigyeléssel, megható személyességgel lehet torokszorítóan hiteles Lázár Ervin példázata szeretetről és áldozatvállalásról. Ez a csoport sem tud ott lenni Debrecenben, pedig nagyon megérdemelnék.

A budapesti regionális nemcsak szórakoztató előadásokat hozott, de fényesen bizonyította, hogy nemcsak üres szólam az, amikor arról beszélünk, hogy a színházcsinálás tanulás, a világ felfedezése. Álljon hát itt egy hiányos lajstrom arról, mi mindent lehetett tanulni ezekből a munkákból: önismeretet, más korosztályok érzéseit, figyelmet, megértést, érzelmek pontos artikulációját, nonverbális jelek „olvasását”, közösségi morált, hatalom természetét, a szeretet mineműségét, koncentrációt, táncot, testtudatot, éneket, zenét, beszédet, szövegértést, történelmet, népi kultúrát, irodalmat, színházértést, stílusismeretet, dramaturgiát...

Perényi Balázs

Zöld Macska Diákszínpad – Budapest
János vitéz; Perényi Balázs felvétele

Kisújszállás

Lufik a szivárvány fölött – átszabott szövegeink – átigazíthatatlan életünk

Nehéz egységes benyomást lejegyezni a Weöres Sándor Gyermekszínház Találkozó Kisújszálláson megrendezett Délkelet-magyarországi regionális döntőjéről.

Jó hangulatú találkozás volt – tapasztalataink szerint kiváló és gondos szervezés jellemezte, a résztvevők egytől-egyig pozitív visszajelzéseket fogalmaztak meg (felénk). A kisújszállásiaknak szemlátomást fontos volt, hogy a találkozóra városukban került sor – a nyitó-ünnepségen egyaránt képviseltette magát a város (dr. Ducza Lajos alpolgármester, Kisújszállás Város Önkormányzata) s a megye (Kovács Sándor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés alelnöke), de ott volt a Megyei Verseghy Ferenc Könyvtár és Művelődési Intézet igazgatója, Bertalanné Kovács Piroska is.

A helyi Kossuth Lajos Általános Iskola igazgatónője, Varga Vincéné, az iskola színház-csoportvezető pedagógusával, Oláhné Horváth Ibolyával és többi munkatársával összefogva, remek vendéglátónak bizonyult. Hálásak lehetünk a gondos szervezésért a Művelődési és Ifjúsági Központ vezetőjének, Janó Lajosnak is. (A ház amúgy szemlátomást tele van élettel...) S nem maradhat ki a sorból Bukor Irén, aki évek óta nélkülözhetetlen segítője a Weöres-találkozók megyei és regionális fordulójának.

A 16 előadás alatt a csoportok többnyire nézték egymást – a nézőtér soha nem kongott az üresség-

től – remek kísérő (bulizós) programok is voltak... minden együtt állt ahhoz, hogy élményszerű legyen a találkozás. Az volt. A megnyitó és a zárás ünnepélyes pillanatait (többnyire Oláhné Horváth Ibolya elképzelései szerint) a helyzethez illő teatralitás is fokozta; nagy agancsú szürkemarha vontatta kordét hajtott az úton vezetője, őseink ruházatát viselő lovaspár ügetett be a megnyitó alatt, galambok és luftballonok köröztek, röptek az ég felé – túl a szivárványon (eső után voltunk) – a záró-rendezvényen, miközben a gyerekek „színházosra” átigazított szöveggel énekelték lendületes, valahai úttörő dalunkat...

A csapatok kissé fáradtan, némelyek boldogan, mások talán csalódottan, de mindenképpen feltöltkezve indulhattak haza.

S mit láttunk mi, a zsűri, akik persze most is megkaptuk a magunkét az egyik előadás (amúgy fölösleges) keretjátékában? Elégedettek lehetünk-e a találkozó színvonalával? Milyen tendenciák rajzolódnak ki ebből a „termésből”?

Abban mindhárman egyetértettünk, hogy az innen továbbjutottak méltán képviselik majd ezt az országrészt az országos mezőnyben. Abban is, hogy rajtuk túl alig-alig volt olyan előadás, amely akár újszerűségénél fogva, akár a megvalósítás gondosságát tekintve igazán nagy izgalmakat, meglepetéseket hordozott volna. Kevés kísérletet láttunk – az sem mindig valósult meg tökéletesen. A csoportok nagy része maradt a jól bevált(?) sablonoknál, alig-alig törekedtek egyéni hangütésre, inkább biztonsági köröket érzékeltek.

No, most máris igazoltam a zsűrivel szemben megfogalmazott kifogásokat; mindig fanyalog, semmi nem jó neki stb. Miközben egyik oldalon azt mondjuk, csak örülni lehet a találkozón tapasztaltaknak, miért van mégis hiányérzetünk? Miért kell mindig újat keresni-várni, miért kell számon kérni hibákat, elmulasztott lehetőségeket?

Ez itt a kérdés. Megpróbálok válaszokat találni.

Mert sokkal, de sokkal több rejlik mindabban, amit gyerekszínházi játszás összefoglaló néven ismerünk. Mert nem csupán jól betanult produkciókat szeretnénk látni, de igazi élményekre vágyunk. (Olyanokra, amikkel itt legalább háromszor találkozunk.) Mert hiszünk abban, hogy kimeríthetetlen az a kreativitás, amellyel ez a korosztály rendelkezik, csak hagyni kell őket valóban játszani.

Mi kellene ehhez? Mindenekelőtt képzés. Az, hogy a színjátszó rendezők tudatosan alkalmazzák dramaturgiai és csoportvezetési ismereteiket az előadások színre állításakor. Az, hogy keressék egyéni hangjukat, s a csoport képességeihez mérten eltalált mércéjű előadásokra vágyjanak; vagyis ne menjenek alá, de ne is lőjenek nagyon fölé.

Ám beszéljünk magukról a látott előadásokról is! Összességében 16 produkció mutatkozott be – volt, hogy egy rendező két előadást is jegyzett. Röpké statisztika: *szerkesztett műsor* (versekből): 3, (hagyományörző motívumokból): 1, ünnepi műsor: 1, *mese-feldolgozás* (saját dramatizálással vagy kész anyagra építve): 4, *vers v. monda feldolgozás*: 2; *kortárs kisregény adaptáció*: 1, *mozgásszínházi kísérlet (stílusgyakorlat)*: 2, *életjátékszerű feldolgozás*: 1, *saját élményű montázs*: 1.

Meglehetősen gazdagnak tűnik a kínálat. A legtöbb előadás – ezen a szinten persze ez már nem véletlen – viszonylag pontosan fogalmazott, noha szinte valamennyi hagyott maga után kérdeznivalót. Vagyis a készítői nem kérdeztek eleget önmaguktól, a feldolgozandó anyagtól a különböző munkafázisokban. Legtöbbször megpróbálták ugyan – legalább a szöveget – aktualizálni, magunkra igazítani, de kevésbé vettek tudomást arról, hogy nem minden szabható, s hogy a játszott darab – mint ahogy igazi életünk – többnyire leveti magáról az igazságtartalmában szűkre sikeredett, vagy éppen pátosszal, szenvelgéssel túlbélelt játékot.

Megbízható, kulturált, a gyerekeket a színjátszás világába nagy rutinnal bevezető szerkesztett műsorról léptek elé a helybéli iskola elsősei, a Píllangók, *Oláhné Horváth Ibolya* vezetésével. Állatosdi című előadásuk a gyerekek állat-szeretetére épített, ügyes megszólalásokat, nagy színpadbiztonságot tapasztaltunk. Ebben a csoportban bizonyosak lehetünk abban, hogy életkori sajátosságaiknak megfelelően, kellő odaadással sajátítják el a színpadi játékhoz szükséges ismereteket a gyere-

kek. S ha adódtak is problémák, s itt főként a statikusságra gondolok, nagy kíváncsisággal nézném újra a csoportot – mondjuk három-négy év múlva. Nem véletlen, hogy a csoportvezető külön elismerésben részesült, az utánpótlással végzett értékes munkájáért.

(Ugyanő nagy jó szándékkal nyúlt a nagyobbakkal a helyi hagyományokhoz, az aratáshoz kapcsolódó anyagokat gyűjtve-feldolgozva. Igaz, ez az előadás kevésbé lett színházi szerű; meglehetősen idealizált képet festett az arató-gazda viszonyról, és szövegében is erősen különböző minőséget képviseltek a táncok-énekek, valamint a prózai részek.)

Ügyesen készült aktualizálni Arany János közkedvelt írását, *A bajuszt a szegedi Dolce Jerney iskola csapata Lovai Ágota* vezetésével, de ahogy az a zsűrivel való beszélgetés elemző szakaszában kiderült, figyelmen kívül hagyták, hogy a két történet – az eredeti és a sajátjuk – nem kopírozható egymásra. Ennek ellenére élénk és kiemelkedő pillanatai voltak játékuknak – s külön dicséret illeti a cigányvajda megformálóját, *Takács Mátét*. Lovai Ágotának a csoport felszabadult játékosságát köszöntük meg elismerésünkkel.

Érdekes kísérletnek fogtuk fel a nálunk is egyre népszerűbb brazil kortárs szerző, Paulo Coelho *Az alkímista* című kisregényének adaptálását, amellyel a szegedi Égyszínké Csoport lépett színre. A pástorfiú története bátor térválasztással – bár annak lehetőségeit nem kihasználva; igényes eszközökkel, jó hang-effektekkkel valósult meg. A választott anyag (természetszerűleg) nagy fának bizonyult, noha feldolgozása a hibák ellenére is remek csoportmunka. *Kulik Szilviát*, a csoportvezetőt biztatjuk további kísérletezésre. Az anyagválasztásért külön elismerésben részesült.

Teleki Zsuzsanna, a Csupa Szín csoport vezetője (Szeged), azért lett kiemelve, mert a legszebben beszélő gyerekeket láttuk *Aki másnak vermet* és című produkciójukban, akik közül a Rókat játszó *Kovács Roland* emlékezetes alakítását is kiemeltük.

Boldis Julianna (Ványai Művészeti Csoport, Dévaványa) azzal érdemelte ki elismerésünket, hogy érdekes stíluskísérletbe kezdett – a némafilmek eszköztárával és a lassítások kimunkált gesztusaival megidézett western-kocsma jelenete igen szórakoztató színfoltja lett a találkozónak.

Rendkívül értékes pedagógiai munkát végez abádszalóki csoportjával, amelyben egészséges és sérült gyerekek együtt dolgoznak, *Székrenyesné Juhász Mária*, akit külön elismerésben részesítettünk. Az Ispiláng csoport most a rút kiskacsa meséjét használta fel, hogy zene és mozgás segítségével a más-ság elfogadásáról beszéljen.

Ferentzi Katalin két csoportot is hozott Csongrádról – akik egyébként a Szentesi Művészeti Iskola

tanulói – s a kisebb-nagyobb „zsizsikek” Weöres Sándor-versek előadásával, illetve a Bankó lánya című feldolgozással bizonyították játékkedvüket. Vezetőjük a remek csoportvezetéssel vívta ki elismerésünket, a diákok közül pedig ketten is emlékezetes szerepformálásukért részesültek jutalomban: *Klucsai Róbert* és *Kálmán Adél*.

A találkozó három kiemelkedő – s imígyen továbbjutó – előadása más-más oldalról volt rendkívül meggyőző. A felsőszevntiváni Kísérleti Színpad – vezetőjük *Kalmár János* – összeszokott csapat. Intenzív játékkal állították színre, sok, saját életükből vett mozzanattal élővé téve, a csodatarisznya meséjét. Valódi indulatok, pontos és fegyelmezett játék volt – általában – jellemzőjük. A beszélgetés során felhozott hibák a csoportvezető munkájára vonatkoznak, ő az, aki nem volt elég következetes néhány ponton, aki meghagyta a párhuzamos gesztusok sematizmusát az amúgy remek játszóknaál, s aki olykor engedményt tett az aktuálpolitikai póé-noknak, s a didakszisnak. Mindezt azonban a játszók ellenállhatatlan jókedve, őszinte játéka (külön jutalmat kapott *Franc Viktor*, *Szabó Bianka* és *Polyák Soma Tibor* is) ellensúlyozta – s hiszünk abban, hogy az említett problémák könnyedén kiküszöbölhetőek.

Nagyhangú gyerekekkel színre vitt, eleven és sokszor igen erős vizualitású előadást láttunk a dávodai Kis Klágya csoporttól. A kiskondás ismert történetét saját, élő dramatizálásban adták elő – mintapédájaként a gyerekekből építkező díszletezésnek (csodaszép vár épült belőlük, nagyszerű királyi asztal, de szép volt a folyó stb.), valamint a jó ritmusú játéknak. Kiemeltük a szereplők közül – bár többen is kifejezetten jók voltak – a Halacsát megszemélyesítő *Molnár Vivient*. (*Horkics Erika* másik csoportja, a Klágya, amely A császár új ruhája c. Andersen-mesét dolgozta át, szintén sok erényt mutatott, ám összességében korántsem volt ennyire magával ragadó.)

A kisújszállási találkozó legnagyobb érűbb előadása, amely igazi színházi élményt nyújtott, utoljára került színre. A szabadszállási Lajtorja csoport és vezetőjük, *Török László (Dafti)* neve már jó néhány éve ismerős csengésű a színjátszós berkekben. Előadásaik egyre-másra érnek el sikereket, s nem kell túl sok ahhoz, hogy megfejtjük sikerük titkát. Meggyőződésem, hogy elsődlegesen a vezető személyiségének kisugárzása, megszállott hite az őszinte szó színházában, folyamatos közlésvágya az egyik nyitja ennek. De a gyerekek nélkül, a több éve együtt dolgozó-gondolkodó-fejlődő csoport nélkül magától értetődően nem sokra menne. Esetükben a kettő szerencsésen találkozik. Egy pedagógus, aki nem magát erőszakolja rá a csoportra, hanem sokszínűségével, izzó gondolatiságával

szellemi utazásra, a Játék kalandjára csábítja a gyerekeket, amiben aztán azok örömmel magukra lelnek. Tehetséges és kevésbé ragyogó gyerekek igazi csapatként játszanak, őszinte indulattal, hitelesen, vallanak cukormáz és minden „ahogyafelnőttkeleképzeliagyereket-feeling” nélkül önmagukról, korosztályukról, világukról. A Lajtorjasok dacosak, ellenkeznek, szemtelenek, véleményük van – izgalmasak.

Rengeteg, talán túl sok szimbólumot használnak, a színpadkép zsúfolt, néhol tán szájbarágóság is (mint a gondolatok kivetítésénél használt ezüst álarcok – a képmutatás ezüst álarcái – esetében, nekem egyébként tetszett!), de az egésznek hallatlan ereje és kisugárzása van. Remek, bár kissé hosszúra sikeredett zenei betétek vannak az előadásban – a gyerekek zenélnek is! Nagyszerű képeket „copyrightolnak”; agyonmosott ruhaként teregetik a mintegy elemeire szakadt „Szeretetet”; Nagy László Táncbéli táncszók c. verséből idéznek a lányok, amúgy húsvéti körtáncként, ízesen, erősen, tisztán – a fiúk válasza ócska, vulgáris locsolórigmusokban érkezik, valahogy így feszül a nemes hagyománynak non-stop a valóság show-műsora. Folytonos „connection”-ben a kapcsolatok lehetlenségéről beszélnek. Sorolhatnám. Akadnak persze problémásabb részek – nyugodtan el lehetne hagyni a már emlegetett zsűri-ellenes keretjátékot (nem a zsűri védelmében, hanem a játék egysége miatt!), kevesebb szimbólum több lenne, de az egész nagyon meggyőző így is.

Csak kívánni tudom, hogy Török Lászlónak lesz alkalmá tovább folytatni munkáját a következő Lajtorjakkal – hiszen, mint hallottuk, művészeti iskolájuk bezárja kapuit. S remélem, hogy ha nem is az országos gálán, Debrecenben, de másutt, más alkalommal lehetőségünk lesz sokat, kötetlenül beszélgetni a gyerekszínjátszás rendezői oldaláról, gondjairól, műfaji megoldatlanságairól. Ahogy Kisújszálláson is kiviláglott, pedagógus-rendező és zsűri egyaránt szorgalmazza az efféle beszélgetéseket.

Meggyőződésünk – a jelenlévő zsűri-társak; Nyári Arnold és Sándor L. István nevében is mondhatom –, hogy ez a folyamatos konzultáció sokat segíthetne a gyerekszínjátszás általános színvonalának emelésében.

Zárásként még néhány mondat. Jó volt nézni, mint mindig, a gyerekeket, ahogy játszottak, várták-fogadták a tapsot, ahogy drukoltak a másíknak. A kisújszállási találkozó két napján rendben volt a világ. Úgy nézett ki, mintha majdnem minden a helyén lenne. És csak szálltak a kék-sárga lufik – könnyedén lebegve – egészen a beláthatatlanul magas égig...

Tóth Zsuzsanna

„Kicsi ólomkatonák” csoport – Dunaújváros
Az egerek lázadása; Kaposi László felvétele

Dombóvár

A regionális találkozó kapcsán sok mindenről lesz szó. Amit a következő egy-másfél oldalban biztosan nem kap meg a kedves olvasó, az a dombóvári találkozó előadásainak leltárja: csoport neve, előadás címe, rendező neve + egy mondatos vállveregetés. Vagy veregetés... Tudom, kellemetlen, ha valaki ezt szokta meg, ezt várja, de nem kapja... Ebben az esetben talán érdemes lapozni ...

Baranya, Tolna, Somogy mellett Fejér megyéből érkeztek csoportok: az utóbbi megye nélkül dél-dunántúli lenne a találkozó, így földrajzilag nehezebben nevesíthető, hogy minek voltunk részesei két napon át kb. kétszázötvenen, de talán nem is olyan fontos ez a névadó. Meglehet, hogy a jelentős átalakításra (és nem kétévenkénti visszarendezésre) szoruló országos fesztiválrendszer egyik „újítása” lehetne, hogy az eddigi merev földrajzi határokat, miszerint rendre azonos megyék találkoztak a regionális bemutatókon, fel kéne oldani vagy meg kéne változtatni. De lehet, hogy másutt kell kezdeni, hiszen egyes földrajzi területeken a fesztivál három lépcsős felmenő rendszere túlzásnak, bizonyos elemeiben feleslegesnek tűnik, míg másutt éppenséggel van ennek értelme. És itt vannak a szakmai megbeszélések, vagy ahogy mindenki ismeri – belénk ivódott, nem tehetünk róla, afféle kitörölhetetlennek látszó tudás: a zsűrizés. Csak a példa kedvéért: azon előadások egy részét, melyeket most Dombóváron láthattunk, már zsű-

rizte pl. Perényi Balázs vagy Sándor L. István. Nem hinném, hogy szükség van arra, hogy utána még egy alkalommal sor kerüljön hasonló időtartamú és mélységű szakmai beszélgetésre, megint csak a példa kedvéért: Uray Péterrel. Nem mintha az említett jeles szakemberek nem tudnának egymás után is más-más megközelítésből újat mondani a kedves gyermekszínpados rendező kollégáknak, de feltehetőleg szükségtelen ezt tenni (nyilván tudnának, akár csak „sportból” is, a szellemi teljesítmény kedvéért is). A helyzet ugyanis a következő: eltelt – jó esetben – két-három hét a megyein történő zsűrizés óta, változtatásra esély nem volt, vagy nem sok, ezek után jön az újabb elemzés, újabb szakmai tanácsok, miközben lehet, hogy az adott darabból nem lesz már egy-két előadásnál több, mert nincs hol játszani, mert ahol lehet, ott már – akár felkészülés, akár „helyi kulturális igények” kielégítése címen – volt a csoport. Aztán aki a regionális találkozóról is tovább mehet, azt még egy zsűrivel hozza össze a sors. A tanév végén, lehet, hogy az utolsó előadás után akár egy hónapon belül harmadszor hallhatja lényegében ugyanazt, három különböző helyszínen. És ha nem ugyanazt hallja a kolléga, akkor azon lehet csodálkozni vagy éppen jól szórakozni: tényleg furcsa lehet, ha eltérő vélemények és javaslatok hangzanak el a feltehetőleg minden helyszínen, a rendre különböző közönség előtt egészen másképp működő-ható vagy éppen nem működő-ható előadások kapcsán. És köz-

ben fogy a pénz, fogy mindenféle emberi energia. Többek között a zsúrizésre.

Talán az is elég lenne, ha egy fesztiválon egyszer foglalkoznának érdemben egy előadással. Persze, hallom már azokat az érveket is, amelyekkel a fentiekre reagálnak (hevesen) majd a kollégák: „de hát milyen sokat lehet abból tanulni, ha foglalkoznak velünk, ha többen és többfelét mondanak”. Csak-hogy ennek a tanulásnak sok nyoma nem látszik. Az előadások nem jobbak, mint tavaly vagy az azt megelőző évben/években. Nem is rosszabbak. Az országos találkozó gálaműsorára a nyeres nagy esélyével lehetne előre megtippelni, hogy mely csoportvezető-rendezők előadásai kapnak majd meghívást. Nem bunda (bunda csak ott van, ahol pénz is), ők azok, akik valóban képesek előadásaikban (minden évben) tisztességes színházi-pedagógiai szakmai színvonalat hozni. És igen, mindezt rögtön le is fordíthatjuk pénzre: az országos találkozóra megpályázható (és eddigiekben szerencsére meg is szerezhető) anyagi támogatás jelentős részét így mindig ugyanazon csoportokra költjük: a gálaműsor helyszínétől függően a szállásukra, étkezésükre, szakmai és kiegészítő programjukra stb. Nem mintha sajnálnánk ezektől a kiváló „színi társulatoktól”, de ezzel együtt nem biztos, hogy ez a legigazságosabb elosztása a forrásoknak: a többiekre együtt nem jut annyi pénz, mint erre a huszonötre (25 csoport szemben kb. 450 csoporttal).

De hadd jöjjön a jelen!

Jó házigazda volt a dombóvári közművelődési intézmény, azon belül a rendezvény főszervezője, Hajós Zsuzsa. Köszönet néki és segítőinek! Működött minden. Volt két helyszín: a nagyterem mellett kamara is! Személyes kitérő („lírai betét”): ez sajnos még napjainkban is nagy dolognak számít! Amikor első alkalommal rendeztem országos gyermekszínjátszó találkozót (gödöllői népművelőként, a Soros Alapítvány támogatásával), a nyolcvanas évek vége felé, akkor már kínálgattam a művelődési ház kitűnő adottságú kamaratermeit (kettő is volt!) –, hát nem volt könnyű dolgom. Mindenki a nagyszínpadra akart menni: 10 méteres színpadnyílás, mélysége még ennél is több, csak az előszínpad 4,5 mély. Gyerek ezt bejátszani ritkán tudja, a vezetője meg bevilágítani nem képes, hiszen nem tanulta, nem gyakorolta... De a csoportvezetők és a csoportok is egyaránt a színpadra igyekeztek. Összehasonlítva a diákszínjátszók találkozóival (előtte-utána években a másik korcsoportnak rendezhettem országos fesztivált): nos, ott ezzel nem volt gond. A középiskolásoknál sokkal inkább a színházról szólt a fesztivál, míg a gyerekekből álló csoportoknál gyakrabban fordult elő, hogy a színház és pedagógia sarokkövek között inkább a csoportvezetői önmegvalósításról vagy a

gyerekek önmegmutatási vágyának kieléséről szólt a tevékenység. Akkor is, azóta is a közművelődési intézményhálózat az a terep, ahol jogunk van ott-hon lenni. Nos, a művelődési intézmények jelentős része még ma sem tud megfelelő, gyerekhez mért kamaratermet biztosítani. Ha pedig terem csak-csak lenne, akkor ott nincs dobogó vagy kiemelhető tér színpadként, nincs hozzá alapszintű mobil színpadtechnika sem (pedig banális dolgok ezek: 5-6 lámpa, két állvány, fénypult, hangosítás, eláll lényegi romlás nélkül kb. 10-15 évig, egyszeri beruházás, egy átlagos méretű városi „kulturális” abból is a kisebbek közé tartozó).

Nos, Dombóvárott volt néhány előadás a kamarateremben. És még akkor sem kellett sokat várnunk, amikor sorozatban a színházteremben voltak az előadások. Pörgött a program.

A rendezvény nagy meglepetése a székesfehérvári Pathalia csoport produkciója volt. Madame La Fontaine meséi című előadásukban elkezdődött egy keretjáték, olyan, aminél mindenki tudja, hogy előbb-utóbb azért csak befejezik majd, s utána rátérnek (végre) a lényegre. Aztán a keretet majd el is lehet felejteni. Vagy ha mégsem felejtjük el, s visszatérnek hozzá, annál rosszabb nekünk.

Hát itt nem ez történik! Színházban vagyunk, készülünk a dauphin fogadására, egy afféle díszelőadásra, de minden összeesküdött ellenünk, semmi nem működik. És ekkor jön elő Madame La Fontaine kilenc gyermekével és közösen mondják, játsszák az ismert meséket. Persze az álruhás (Mátyás jó királyunkat hajazó) dauphin végig a helyszínen van, mi, nézők tudjuk, de a színpadon lévők egyike-másika csak sejti ezt. A társulat tartja végig mind a darab egyik rétegét a nyitó keretet, csak közben beúsznak újabb szálak, majd újabb történetek. És ezt az egészet többnyire pontosan és szépen, nagy komédiázási kedvvel adják. S mi veszszük. Nehogy kimaradjon a neve: rendező *Kozáry Ferenc*.

A másik meglepetés a siófoki Turbó Csiga. Ők visszatérő vendégek országos gálaműsorokon. Most kicsikkel jött a csoport vezetője, *Takács Tünde*. Több történet olvad össze úgy, ahogy. Az egyik akár kerettörténet is lehet. Döbbenetes effekttel kezdenek: „meghalt a polgármester”, közlik velünk. És rettenetesen sírnak, gyászolnak. És a nézőtérén mindenki nevet – nagy (közállapotainkat merészen és elképesztően tömören jellemző) poén! Kell egy új polgármester, s hogyan lesz az a Nyúl, erről szól az előadás, amely jobb pillanataiban *Fodor Mihály* csoportjait idézi: annyira színesek a tablók, rendkívül pontos az összmunka és mégis minden szereplő karakter. (A színpadon az! Gondolom, egyébként is, de ezt nem tudhatom. A színpadi karaktereket viszont láttam. S mindezt meg is tudják mutatni.) Ravasz módon a Nyúl házában

rejtőzik el a Róka –, sokan játsszák a házat. Jön haza a Nyúl, be akarna menni oda, ahol végveszélyben lenne – a százarcú ház figyelmezteti. Mindenki másképp – ettől egészen szép lesz az összkép.

A találkozó legjobb pillanatai közé tartozott az enyingi csoport előadása. A csoport életében feltehetőleg nem a legjobb pillanatok közé tartozott május 13-án ez az előadás, szó se róla. Volt jobb, a tavalyi, mondhatjuk most, de ne legyen igazunk:

van még idő az országosig, majd megcsinálják. Van hozzá egy kiváló, színházilag érvényes alapötletük, amivel már most előrébb tartanak, mint ameddig sokan mások hosszú vándorlásuk végén eljuthatnának. Egy bevásárlókocsival (néha: -kocsiban) játszanak rólunk (bánatunkra vagy éppen örömeinkre): itt élőkrol. Rendező-csoportvezető: *Egervári György*.

Kaposi László

Tinódi Drámások – Enying
Leértékelés; Kaposi László felvétele

Szombathely

Új történetek, új formák

Kivételesen nívós volt idén a szombathelyi regionális találkozó. Győr-Sopron-Moson Vas, Veszprém és Zala megye előadásai egyaránt méltán jutottak el ide. A színvonalas mezőnyben láthattunk értékes hagyományosan fogalmazó produkciót, szerepelt jó néhány saját formát kereső, izgalmasan kísérletező társulat és akadt nem egy jelentős, formateremtő színjáték.

Déry Tibor novellájából, a Cirkuszból indult ki a pápai Kicsit Nem Art csoport. Elsősők és negyedikesei alkotják a csapatot, vezetőjük *Horváthné Árvai Mária*. Határozottan megjelölt problémát járnak körül, mintha egy jól sikerült, tartalmas drámaórát teatralizálnának. Gyula és lánytestvére

érzékeny fiatalok, akiknek sebzettsége ijesztő agresszióhoz vezet: kíméletlenül terrorizálják környezetüket. Nyers és megalázó játékokba kényszerítik a rajongva rettegő kicsiket. A színjáték nagyon hiteles és nagyon teátrális: színpadias leváltások és ráfordulások, átlóra feszített hatásos jelenetek, biztosan felrakott és „takra” lebontott képek, hosszan kitartott hatásszünetek, hibátlan fokozások és kiállások. Rend van a színpadon, ahogy rendet vág a kis vezér a gyerekcsoportban. Megtörténhet-e A legyek ura, a Törless iskolaévei, az Iskola a háttáron ilyen korú gyerekek közt? Lehet-e saját egy ennyire színpadias eszközkészlet? Komoly vita alakult ki a zsűriben, hogy ilyen fokú reflektivitás, tudatosság őszinte-e egy alsósokból álló csapatnál. Nekem imponált a produkció következetessége, a színpadi megformáltság, a színjáték összeszedettség. Több tucat gyerek tökéletes összhangban me-

sél végig egy történetet, és szemmel láthatóan kedvüket lelik a színjátékban.

Hasonló kérdéseket vet fel a Kicsit Szeleburdiák előadása, *Németh Ervin* munkája. A rendező a diák- és gyermekszínjátás egyik meghatározó, stílus-teremtő alkotója. Szövegeit, sőt előadás-kottáit számtalanszor színre viszik. Ötleteit, szellemes leleményeit felfedezhetjük sok produkcióban. A Hunyadi csillagát formalista előadásnak érzem, amelyben felsorakoztatják a „kreativitás”, a „közös alkotás” lassan évtizedek óta ismert „újszerű” gesztusait. Nekem különös, hogy ugyanazok az „eredeti ötletek” jelennek meg benne, amelyeket korábban Németh Ervin más csoportjai is „kitaláltak”. Tökéletes stúdium lehet egy ilyen munka: el lehet sajátítani belőle a kitett játékmódot, meg lehet tanulni markánsan váltani, fel tud szabadítani színjátszói energiákat és így tovább. Ám az nem derül ki, hogy miért játsszák el a Hunyadi-legendákat. Miért fontos számukra? Mit közölnek vele általa? A töménytelen játékötlet újra és újra megakasztja, megkérdőjelezi, leépíti, kifosztja – ha úgy tetszik dekonstruálja – a színjátékot. Miért? Mert a diákos formanyelv ezt követeli? A „megoldások” szervezik a játékot, s nem a gondolat, sőt, nem is a hatás dramaturgiája. Mik ezek a panelek? A késve szerepbe lépő, erre figyelmeztetett (hátba vert) játékos poénja, a harsányságig túlzó „konferansz” stílusparódiája, a mondatonként kollektív játékkal kommentált, lényegest és lényegtelen egyaránt megjelenítő mindent „megmutatás” eszköze stb. A túlpörgetett játékban feloldódik a játszó személyisége, akik rögtön izgalmasak, eredetiek, sőt mélyek lesznek, ha valódi szituációt, konfliktust jeleníthetnek meg.

Az átütő közlésvágy tette kivételessé a Ma'Mint'Ti csoport Itt élünk köztetek című produkcióját. A versösszeállítás szereplői állatfigurák, akik életüket és meghalásukat felidézve vallanak gazdáikról, az emberről. Az emlékezők expresszív, félig-meddig zoomorf, félig-meddig jelképes (vörös tenyérnyom az arcon) jelmezekbe bújtatva sugallatos képekbe rendeződnek a dobogókkal tagolt játéktérben. Rituális cselekvéseket végeznek, amit megtámoogat a nagyon jól válogatott és használt zenei anyag. Bizar moralitásjátékot láthatunk. Allegorikus figurák, megannyi Everyanimal, Állat-Akárki gyászolja el életét. A játszó elszántsága megrendítő, ugyanakkor az általános meghatottság, ön- és állatsajnálát kissé el is fedi személyiségüket. Sok a torokban szoruló, könnyes hang, a néző felé forduló sírós-szemrehányós szövegmondás, a megadóan széttárt kéz. Gyakori a patetikus vershelyzet – a szereplők vádlón a nézőtér felé fordulnak, és mondják. Mégis rendkívül értékes, nehezen feledhető játék született. *Schimmer Roberta* vitathatatlan rendezői tehetséggel komponálja meg a pro-

dukció vizuális és akusztikus terét. Elismerésre méltó a nagyszámú, különböző korú gyerek elszánt igazságkeresése. Minden pillanatot átfűti a vágy, hogy felmutassák felháborodásukat, megrendültségüket, elveszettségüket az állatsors-parabolákban.

Hasonlóan súlyos kérdéseknek feszül neki az Arrabona Diákszínpad Kis Csoportja. A Vitézlelekben megjelenik *Tamási Áron* Vitéz Lélek című drámájának játékos misztikuma, a népi hiedelemvilág metaforáiba bújtatott létfilozófia, a töredékére húzott szöveg költőisége. A játék megejtő átéltséggel szól halálról, szerelemről, siron túli húségről, magányba taszítottságról. A tizenévesek értik és közvetítik a komoly tartalmat. Egyenetlen, kusza, rendetlen, gyakran tempótlan, követhetetlen, mégis rendkívül szerethető és nagyon tehetséges játék *Balla Richárd* és *Szalainé Székely Anna* rendezése. Többféle játékszervező elvet – diákos ellenpontoszó játék, realista jelenetelés, szimbolikus térhasználat, kollektív megjelenítés – mozgósítanak. Ezek hatásdramaturgiája gyakran ellentétes, így az egyes hatások ki-kioltják egymást. A cselekmény néha nem követhető, meglepetésszerűen fontos figurák jelennek meg, akiket már ismernünk kellene, hogy megértsük, mit, miért tesznek, mondanak. Előfordul, hogy „kihúzott” eseményekre hivatkoznak. Elvarratlanul ejtenek el cselekményszálakat. Ennek ellenére rendkívüli érték, hogy nem az unt gyermekszínjátszó repertoárdarabok egyikéhez nyúltak a csoportvezetők, hanem felfedezték Tamási Áron darabját a gyerekeknek. „Komoly játék három felvonásban” – szól az eredeti alcím. Ebből esetleges, problémás „közös” átirat készült. A kusza szövegből viszont szép előadás született.

Nagyszerű játékalkalmat adó, hálás, értékes színpadi változat született a Vadvirág csoport közös munkája során egy nem túl drámai Andersen-meséből. A lány, aki kenyérré lépett című előadásban a gögös kislány és a megbántott közösség közötti ellentét adja a játék drámai feszültségét. A megvetett játszótársak keresik a mocsárba merült lányt, ők a pökhendi kislányt büntető „természeti” lények, ők az erkölcsi parancsot megszólaltató belső hangok, ők adják a játszótársukról megfélelmező közönyös gyereksereget. Játékaik, akcióik – keresés, a rabul ejtett bosszantása, szembesítése önmagával stb. – valódi cselekvések, megszólalásaik mindig igazak, hiszen improvizált mondataikat, saját gondolataikat mondják. Fél éves drámapunka előzte meg a „próbákat”. Játékuk szenvedélyes, de sosem túlhabzóan érzélgős. Éles pontfényben áll középütt a lány, lábainál hever a megtaposott kenyéret áttelekesítő fiú, mögéjük batikolt anyagot tartanak a társak, amely hol palásttá, hol börtönfallá, hol szárnyá lényegül át. Köröttük forog-kavarog, kúszik, áramlik a különböző lények serege. A közös gondolkodás felmutatását szolgáló szépséges

és kifejező színpadi kép meghatározza az előadás játékmódját, stílusát, atmoszféráját. Minden elem jelentéssel bír, mégsem példázatosan egyértelmű, inkább költőin emelkedett *Répásiné Hajnal Csilla* rendezése. Látszik, hogy nem eljátszani akartak egy mesét, hanem közösen faggatták a művet, rajta keresztül a világot. Az eltökélt keresés során megfogalmazódó válaszaik születték a tökéletes formát, amivel közölni tudták gondolataikat.

Lenyűgöző eszközgazdagsággal állítja színre Andersen másik meséjét, *A fülemülét*, a pápai Nem Art csoport. *Tegyi Tibor* rendezésében vetített homokkép, árnyjáték, keleties stilizáció, teret meghatározó csoportképek, nézőt megszólító narráció, „történetet mesélő”, dramaturgiai funkciót kapó élő és bejátszott zene kelti életre a kínai császár udvarában játszódó történetet. A gazdag eszköztár eredeti fogalmazásmóddá rendeződik. Körbeölel a játék, oldalt és mögöttünk is szól hangszer, játszik szereplő. Nagyteremben enyhén szétszórta a nézői figyelmet a számtalan helyszínen. Egy intimebb térben valószínűleg kivételes atmoszférája lehet annak, ahogy a különböző hatások egymásba érnek. Komoly tétre menő helyzeteket, bonyolult emberi viszonyokat, sőt viszonyok változását, szerepíveket érzékeltet a kitűnő színjáték. Így nemcsak virtuóz mese-illusztráció, hanem szép, átélhető emberi történet lesz Andersen példázata. A császári udvar megjelenítése statikus, a képek nemigen mozdulnak, a színpad szélére ültetett mesélőt akár el is lehetne hagyni, mondandóját ez a nagyszerű csapat, nagy tudású rendezőjével biztosan játékba tudná emelni, ám összességében fényes, emelkedett színjáték született a Weöres Sándor Általános Iskolában.

A diákos, közös játék frenetikus megújítása a magyarpolányi Bolyongó. Ebben a produkcióban újra értelmet kap megannyi gyerekszínjátós kliisé. Remek a keretjáték. Úgy futnak rá Odüsszeusz bolyongásainak megjelenítésére, hogy este egy táborban ijesztő sztorikat mesélnek egymásnak. Hiteles és hangulatos szituáció, amit nagy lendülettel vezetnek elő. A játékhelyzet vissza-visszatért, nem csak kényszeredett ürügy, hanem magától értetődővé teszi a személyes tónust, a legendás történet egyéni kommentálását. A kéznél lévő eszközök – zseblámpa, chips stb. – könnyedén lényegülnek át Küklopsz-szemmé és Kirké-varázseledellé. Ám a legnagyobb erénye *Molnár Anikó* és a csapat munkájának, hogy a felszabadult játékban felsejlik a mítosz mélysége, ereje. Feledhetetlen színpadi esemény, ahogy a hajósok disznóvá lesznek. Tömérdek chipset szórnak a földre, amit egyre vadabbul, egyre állatiasabban falnak a táborlakók, szemünk láttára lesznek disznóvá a görögök. A szimbolikus fogalmazás távolinak gondolt tartalmakat képes összerántani, rejtett azonosságokat sejtet, külön-

neműt láttat egyben – ilyen történés ez a látszólag elsőkörös, ám tökéletesen kivitelezett akció. Az előadásban összeér tábori lét és Odüsszeusz ott-hontalansága, közvetlenség hitele és messze szárnyaló fantázia, társak megijesztését szolgáló bárgyú horror-sztori és mitikus borzalom, elszabadult játékosság és színpadi varázslat. Mennyire tünékeny a varázs? Valószínűleg nagyon. Ha elillan a játékból a szereplők magával ragadó energiája, ha kiürülnek az egyszerű, ám annál expresszívebb cselekvések, ha elszáll a személyiségükből fakadó ellenállhatatlan humor, nincs rideg forma, ami megtartaná a játékot. Ezt az előadást csak „állapotból” lehet működtetni, viszont olyan a szerkezet (közös ötletek, személyes interpretáció, lendületes nyitás, közös cselekvések, nézők nevetését előcsaló nagy poénok), hogy könnyen megteremtődhet a játékhoz szükséges koncentrált eufória. Ám az is elképzelhető, hogy egy kiürült játék után értetlenül kérdezhették tőlünk, hogy mi okozta a zsúri, a jelen írás szerzője és a teljes nézőtér elragadtatását.

Méltatlan lenne ha a terjedelmi korlátok miatt meg sem említenénk néhány nívós, ám kevésbé szimpomatikus produkciót. Nagyszerű igazi hőssé váló főszereplő, hangulatos miliő, számos kitűnő jelenet jellemzi a győri Szabadhegyi Oktatási Központ Nemecsek című előadását (rendező *Tóth Szabolcsné*). Kár, hogy ők sem birkóztak meg a lehetetlennel, nem sikerült érvényes megoldást találniuk a történet meghatározó, ám nehezen scenírozható momentumaira, mint a háromszori vízbe mártózás vagy a csatajelenet (rendre elbuknak ebben profik és amatőrök, ha a Pál utcai fiúkat előadják).

Pompás szituációkat, elemi erejű komikus alap helyzeteket, remek figurákat kínál a Pöttyös hagyományörző gyermekcsoport *Ki viszi át a lábast?* című játéka. Meg is születik belőle egy magával ragadó kedélyű előadás. Kivételes kultúrájú, nagyszerű humorú, hamisítatlan teátrális érzékkel bíró pedagógus *Horváth Barnabásné*. Érdemes lenne megjelentetni gyűjtéseit, szövegeit, hátha leválnának néhány agyonjátszott, ám gyakran kifejezetten színpadidegen átiratot. Tánokban elmesélt dráma a Fokla csoport játéka. Móra Ferenc novellája, a Szépen szóló muzsika ihlette a koreográfiát. *Takács Mária* és táncosai különböző mozgásanyagot – magyar néptánc, cigánytánc, kortárs mozgásszínház – mozgósítanak, hogy végigmeséljék a megrázó elbeszélést. Sűrű, intenzív, egyben sajátos formanyelvükkel kivételes színpadi pillanatokot teremtenek, ám az előadás ingadozik a történetmesélés, illusztráció, szimbolikus kifejezés, nyitott és asszociatív táncos megjelenítés között.

Perényi Balázs

Csipikék Diákszínpad – Győr
Nemecsek; Perényi Balázs felvétele

Hajdúnánás

A régóta működő műhelyek szerepeltek legeredményesebben a Hajdúnánáson megrendezett bemutatón, amely összességében vegyes képet mutatott: a legjobb produkciók sem voltak problémamentesek, de a kevésbé sikeres előadások is számos erényt villantottak fel.

Várhidi Attila, a debreceni Alföld Gyermekszínpad vezetője ismét rendkívül eredményes színjátszó-nevelőnek bizonyult, hisz egy igen tehetséges gyerekekből álló nagy létszámú csoporttal mutatkozott be. (Ugyanakkor abból a keménységből, ahogy előadás közben is kézben tartotta a produkciót, az sejthető, hogy nem lehet könnyű az az út, ahogy a gyerekek érett színjátszókká válnak.) Talán a rendező-csoportvezető mindenkit megfelelő szereplehetőséghez kívánt jutatni, ezért mutatott be egy három színdarabból szerkesztett Stílusjátékot, amelynek egyes részei túlságosan is lazán kapcsolódtak egymáshoz. (Talán az országos gálára ez a probléma is megoldódik, hisz az Alföld Gyermekszínpadot az jellemzi, hogy folyamatosan dolgozik, módosít, javít a már bemutatott előadásokon is.)

A Stílusjáték első részeként egy japán mesét látunk hét testvéréről, akik sorra meg akarnak szabadulni az egyikük holttestétől, a legbölcsebb tanácsára mindig másra próbálva háritani a bűnt. Az előadás – amelynek egy korábbi változata 6-7 éve már díjat nyert a Tatabányán megrendezett országos döntőn – használ ugyan egyfajta keleti stilizációt (ahogy a hajdúnánási zsűri Japán-szakértője, *Pinczés István* kifejtette: nem mindig a legautentikusabbat), de a hangsúly mégsem ezen van, hanem a figurák belső útjának és egymás közti kapcsolata-

inak ábrázolásán. Azon, ami *Várhidi Attila*nak mindig is a legfontosabb erénye volt, a színészvezetésén.

A Stílusjáték második részeként rövid epizódot látunk az úttörőmozgalmak korából. Az iskolai jelenetnek lényegében két főszereplője volt, a magyartanár és a diáklány, aki saját megrázó József Attila-élményét próbálta meg képviselni, miközben a tanár csak jól előkészített panelmondatokat, közhelyfordulatokat várt tőle.

Igazi újdonságot a Stílusjáték harmadik része tartogatott, amelyet most először állított színpadra *Várhidi Attila* és az Alföld Gyermekszínpad. A Vacskamati, a nagy, egyetemes, világméretű csaló című Lázár Ervin-adaptáció eleven frissességgel közvetítette a nemrég elhunyt meseköltő huncut pajkosságát. A történet lényegében egy átverés története, amelyben az a legfőbb poén, hogy a csaló nem megszégyenül, hanem megdicsőül. Bár úgy tűnt, hogy a részleteken még van mit dolgoznia a csoportnak, a mese alapesztusát, alaphangulatát nagyon pontosan adták vissza.

Évek óta következetes munkát végez az Abakusz Gyermekszíni társulat, akik Mikepércsről érkeztek. A csoportot vezető, *Nánási Sándor* elsősorban szintén kiváló gyerekszínjátszókat nevelő pedagógus, bár rendezői erényei is rendkívül sokat fejlődtek az elmúlt években. Ezúttal egy olyan produkcióval jelentkezett, amelyben feltétlenül egyensúlyban volt a kettő. Kiváló színjátszók meggyőzően játszottak el egy érdekesen adaptált, pontosan végigmesélt történetet. Magyar népmeséből közös dramatizálással került színpadra *A tök és a csikó*. A történet középpontjában egy vetekedő testvérpár áll (az egyikük gazdag, a másikuk szegény). A szegény ember földjén egyszer csak terem egy hatalmas tök, amelyet – jobb ötlete híján – elvisz a királynak ajándékba. Az uralkodó régi kedvtelése, hogy minden kéretlen ajándékot, amely szegény embertől jön, gazdagon megjutalmaz. Most is egy zsák aranyat ad a tökért, amivel aztán nemigen tud mit kezdeni (még az is szóba kerül, hogy tökfőzelék készüljön belőle), és közben a felesége perlekedését is kell viselnie, hogy milyen pazarlóan bánik a pénzzel. Ezenközben a gazdag testvér elirigylő a szegényebb sikerét, és felviszi a legszebb lovát a királynak (igaz nem a maga csikáját, hanem a feleségét „áldozza” fel). A király magas jutalma ezúttal sem marad el: odaadja neki a tököt, amely – mint mondja – nagyon sokat ér, hisz egy egész zsák aranyat fizetett ki érte.

A közös dramatizálásból adódóan jó néhány kanyar, a főszálhoz csak lazán kapcsolódó, kiöblösödő epizód van az előadásban, amelyet az Abakusz színjátszói egyéni színeket felvillantó játékos lendülettel adnak elő. Ugyanakkor a főszereplőktől is izgalmas játékot látunk: nagy energiákat mozgósít-

va játszik a két címszereplő (előadásról előadásra cserélve egymás között a két nem egyenlő súlyú szerepet), emlékezetes az indulatos testvér, a ravaszi király és a házsártos királyné, nem is beszélve az odaadó szegényemberről és bánatos feleségéről.

Nem először mutatkoznak be a Weöres Sándor gyerekszínházi találkozón a debreceni Árpád Vezér Általános Iskola tanulói. Ezúttal a 4. b-sec játszották el Lázár Ervin Vacskamati virága című meséjének adaptációját (amelyet *Várhidi Attila* készített). A *Szimáné Vljak Mária* vezette csoport alsó tagozatos színjátszói erényeket mutatott: miközben együttesen egy lelkes közösség benyomását keltették, könnyed egyszerűséggel azonosultak a szerepeikkel. Különösen a minden lében kanál Mikkamakka és a mindenáron sikert áhító Vacskamati, a bájos természetességével mindenkit elvarázsoló Virág volt emlékezetes figura.

Az eddig említett csoportok mindegyike Hajdú-Bihar megyéből érkezett. Ugyancsak ide való a Bólyai János Általános Iskola csoportja is, akik A bajusz történetét játszották el (Arany János szövegét Belinszki József adaptációjával és saját ötleteikkel keverték. Az előadást átdolgozta és rendezte: *Deczi Klára* és *Urbánné Lantos Éva*). A produkció legvonzóbb része a háttérre vetített homokanimáció volt, amely szellemesen (és nagy technikai biztonsággal) jelenítette meg a bajuszra áhító Szűcs György álmait. Ugyanakkor a történet végigmesélése nem volt mindenhol pontos és következetes. Időnként a látványos részletek (pl. a cigányok tánca) önálló értékű betétte öblösödött.

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből érkezett produkciók közül az Encsi Tüvétevek előadása volt az egyik legemlékezetesebb (csoportvezető *Duleczki Béláné*). Bár kiindulópontként a fóti Figurások videokazettán is közreadott Ágnes asszonyát tekintették, *Kis Tibor* rendező és *Pap Gábor* zeneszerző előadását több ponton is továbbgondolták, de legfőképpen nagy formai pontossággal és odaadással játszották el.

Szintén emlékezetes előadást láttunk a Szirmabesenyői Hagyományörzőktől (csoportvezető *Siska Józsefné*), akik A számárrá lett diák című verses történetet játszották el, amelyben egy unatkozó diák-társaság megtréfál egy nehézkes észjárású parasztot. Az előadás számos virgonc részlete ellenére mégsem sikerült igazán plasztikussá tenni az átverés fázisait (részben a burjánzó szövegkönyvnek is köszönhetően, amit maguk is „feldúsítottak” kísé).

Ugyancsak a részletek kidolgozásával maradtak adósak a miskolci Fazekas Drámások (csoportvezető *Király Judit*), akik A brémai muzikusok történetét játszották el. A lelkes csoportmunka ellené-

re sem bontakozott ki minden helyzet, így a játékos ötletek számára is kevés tér maradt.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből érkezett csoportok közül kiemelkedett a nyírbátori Lenszirom Színház, amely Schwajda György adaptációjában mutatta be a Lúdas Matyit (rendező *Vona Éva*). Sajnos – a húzott példány ellenére is – a köszínházi előzmény érződött a produkción: túl sok volt benne a szövegközpontú kibontakozó jelenet, amely ráérősen kanyarította erre-arra a történetet. Bár többségében odaadó, nyitott színjátszókat láttunk a színpadon, az adaptációból úgy tűnt, hogy az igazi kamasz fantáziának és önironikus játékoságnak nem nyílik igazán tér ebben az előadásban.

A záhonyi Gézengúzok A rátóti csikótojást mutatták be (átdolgozta és rendezte *Almásiné Forgács Éva*). Bár az előadás szabadon kezeli a történetet, például remek bevezetést szerkeszt a történet elé a pletykáló asszonyok megjelenítésével, ugyanakkor magának a tanácsnak a jellemzése már sokkal elnagyoltabb, nem is beszélve arról, hogy magának a „csikótojásnak” a története sem bontakozik ki pontosan.

A nyíregyházi Gilgál Adrian Mole naplójának feldolgozásával jelentkezett (átdolgozta és rendezte *Mocsánné Nagy Ágnes*). Bár sok figyelemre méltó ötlet volt a produkcióban, itt is rendkívül egyenetlen történetkezelést láttunk: volt olyan részlet, amelyet szellemesen oldott meg a csoport, máskor meg csak elnagyolt történetbonyolítás folyt.

A Heves megyei csoportok közül emlékezetes produkcióval jelentkezett a noszvaji Örökmozgó Diákszínpad, akik a *Dolgozz macska!* című előadást mutatták be. Pontosán, bár egy kicsit komótosan mutatták be azokat a helyzeteket, amelyben az elégedetlen férj a macskát megleckéztetve készletlen jobb belátásra a lusta feleséget (a macska ugyanis az asszony hátára csimpaszkodik, így neki is jut abból a verésből, amely csak látszólag illeti meg a macskát.)

A siroki Bendegúzok egy cigány népmesét játszottak el (átdolgozta és rendezte *Gál Zoltán*). Az aranytuskó virgonc életképek sorozata, amelyben végül az jár jól, aki legkönnyebben veszi az élet megpróbáltatásait.

A kétnapos regionális fesztiválon négy megye 15 csoportja mutatkozott be. Ebből három Hajdú-Bihar megyei csoport jutott az országos galára.

Sándor L. István

Vác

A Vácott megrendezett regionális találkozón hagyományos módon a Pest megyei csoportok szerepeltek a legjobban, nyilván azért, mert itt működ-

nek olyan műhelyek, amelyek évek óta figyelemre méltó munkát végeznek.

Ki tudja, hogy az Inárcsi Színjátszók hányadik nemzedékét nevelte fel *Kovácsné Lapu Mária*, aki ezúttal Petőfi Sándor János vitézéből készített adaptációt. Mint mondta, az elmúlt harminc évben minden fontos gyermek- és diákszínjátzó rendező elkészítette a maga változatát a klasszikus alapműből, ő maga viszont mindeddig adós maradt ezzel. És az előadás – miközben lelkes, fiatal (12 éves) színjátszók odaadó teljesítménye élteti – valóban a gyermek- és diákszínjátzás elmúlt harminc évének tradícióihoz szól hozzá: alapvetően a csoport egységét érzékeltető kollektív szemléletre alapoz, dramaturgiája ugyanúgy az egyszerű eszközökkel felvázolt villanásokra épít, mint mondjuk *Leszkovszki Albin*, *Németh Ervin*, *Várhidi Attila* vagy *Perényi Balázs* munkája. Eszközkészlete is a tradícióra utal vissza: középen egyetlen kétágú létra, az ekörül kialakuló képek szervezik az előadást. Az Inárcsi Színjátszók János vitéze a váci regionális találkozót legegységesebb, legmeggyőzőbb produkciója volt, amely felfogható egy kiváló gyermekszínjátzó rendező összegző előadásának is.

Az Inárcsi Színjátszók másik előadása a nyolcadikosok csoportjának produkciója volt, amelyet az a *Kovács Zoltán* rendezett, aki néhány évvel korábban maga is játszott a csoportban. Az ember gyereke című előadás több magyar népmese egyesítéséből született. A szándék egyértelmű volt: a mesei motívumok felidézésével, modernizálásával mai világunk problémáihoz kívánt hozzászólni a csoport, de az előadás dramaturgiai zsúfoltsága, a játékmód némi egysíkúsága csak részértékeket eredményezett.

A váci találkozón egyfajta tendenciaként bontakozott ki ez a törekvés, hogy valamiképp a gyerekszínjátzó előadások is számot vessenek azzal a valósággal, amelyben élünk. Ez érződött a bagyi Fapihe bemutatóján is. Részben improvizációkból született a *Hol a kígyó?* című életjáték, amely néhány 11 éves fiú táborozás közben megesett kalandjait meséli el. Számos érdekes szituációt, jó néhány izgalmas problémát vetett fel a produkció, de ezek éles megfogalmazásától eltekintett az előadás – talán a dramaturgiai építkezés sokszálúsága miatt, talán azért, mert a színjátszók – különösen az előadás második részében – ezúttal némileg adósak maradtak az intenzív játékkal, amely más közegben, más körülmények között bizonyára megrázóvá tette volna a produkciójukat. De az most is kiderült, hogy *Fodor Mihály* színjátszói őszinte, komoly munkát végeznek.

Versenyen kívül egy másik bagyi csoport is bemutatkozott. Az okos kos című játékot 9 éves gyerekek adták elő. A mese Kányádi Sándor verseiből összeállított szerkesztett játékká bővült. Fodor Mi-

hály rendezése ezúttal is arra koncentrált, hogy a legjobb helyzetbe hozza színjátszóit, az előadás játékosága a kicsik személyes megnyilatkozására is lehetőséget teremtett, ugyanakkor a formálás néhol érezhető bizonytalansága arra utalt, hogy többségében kezdő színjátszók alkotják a csoportot.

Ugyancsak régóta működik fontos gyermekszínjátzó műhely Fóton is. Ők is több előadással vettek részt a váci regionális találkozón. A Fóti Figurások „Vének” csoportja egy meseadaptációval jelentkezett. A *Fehérlófia* című előadásuk azonban nemcsak az archaikus történet kibontására vállalkozott, hanem reagálni próbált mindazokra az élményekre is, amelyek a 8. osztályos színjátszókat érik nap mint nap. Ezért érződött egyfajta kettősség a *Kis Tibor* rendezte produkción. Egyrészt gyönyörű színpadi képekkel, rituális színházi eszközökkel jelenítette meg a történet számos mozzanatát, ugyanakkor tele volt a produkció mai kiszólásokkal, a jelenből vett poénokkal, a mesei események aktualizálására utaló ötletekkel. Az mindenképpen érződött az előadásból, hogy a fótiak hiteles, korszerű megszólalásra törekuszenek, de az is kiderült, hogy mennyire nehéz egy olyan előadást létrehozni, amely a mai kamaszok nyelvén is beszél, de a mesében rejlő archaikus értékeket sem kérdőjelezi meg.

A Fóti Figurások „Ifjak” csoportja szintén meseadaptációval jelentkezett. A 10-11 éves színjátszók Juhász Ferenc verses meséjét mutatták be. Az eredeti szöveg rövidítése azonban némileg töredékes dramaturgiai szerkezetet hozott létre, amelyet csak részben tudtak egységes folyamattá szervezni a Tibor és *Fodor Éva* rendezte előadást meghatározó gyönyörű színpadi képek, amelyek színes kendők különféle funkciójú használatából bontakoztak ki.

A Fóti (Kis) Fiókák csoportját 1-3. osztályos tanulók alkotják. A *Kovács Éva* vezette csoport egy kötetlen játékot mutatott be *A kalap titka* címmel. Az előadás végigmesélt ugyan egy történetet, de ennél fontosabbak voltak benne a különféle életképi helyzetek, amelyek felszabadult játékokat hívtak elő. A gyerekek színpadi elevenségét tovább erősítette, hogy ezúttal nemcsak színjátszókként, hanem különféle fakanalakból készült bábok mozgatóiként is részt vettek a produkcióban.

10-12 éves gyerekek mutatták be a Váci Jeszenszky Balett Gyermektánckarának produkcióját. A *kislány és a pillangó* című előadás (rendező: *Majszai László*) végigmesélte ugyan a világ felfedezésének történetét, de a meghatározóak benne azok a táncképek voltak, amelyek a történet egyes stációit bontották ki. Így az előadás elsősorban nem drámai, hanem artisztikus hatásokra épült, benne a gyerekek pontos, esztétikus mozgása volt a meghatározó. De ez a mozgásanyag nem volt annyira változatos, hogy ne pusztán esztétikus színpadi tánc-

ként, hanem táncszínházi produkcióként is nézhető legyen az előadás.

A dunaharaszti Szivárványhal Színjátszó Kör is arról próbált előadást csinálni, hogy nap mint nap milyen negatív és esetleg pozitív hatások érik a gyerekeket. A munka során azonban valahogy időzjelbe került az eredeti szándék, mert ugyan a Lélekmoshow című produkció jó néhány televíziós műsort felidézett (alapvetően parodisztikus élel), de arról, hogy mindez a gyerekekben milyen érzelmeket vált ki, mi foglalkoztatja őket, hogyan érzik magukat a bőrükben, nemigen tudósított *Kovácsné Mester Ágnes* rendezése.

A Komárom-Esztergom megyei csoportok közül kiemelkedett a tatai Zsák Bolha, akik A tücsök és a hangya meséjét továbbgondolva készítettek szerkesztett játékot. Az alsó tagozatos diákok játékos lendülettel vettek részt a produkcióban, ugyanakkor *Sulyokné Nagy Tünde* előadása – ahogy ez a szakmai beszélgetésből kiderült – kezelhetővé tett egy gyerekek közti belső problémát is, a különbözőség elfogadása felé vezetve a csoportot. (Ez az értelmezés talán az eredeti történettől sem idegen.) A tardosi Tavirózsa Színjátszó Csoport Neil Gaiman novellája nyomán a Hófehérke-mese egy visszájára fordított változatát játszotta el, amelyben az eredetileg pozitív szereplők negatív színben jelennek meg, viszont az eredetileg gonosz szereplők itt áldozatokká válnak. Az előadással nem is az az alapvető probléma, hogy mindennek indoklásával adós maradt, hanem az, hogy ez az újraírt mese nem teremtett igazi játéklehetőségeket a felső tagozatos színjátszók számára. Ugyanakkor élvezete-

tesek voltak azok az árnyjátékok, amelyek segítették a történet elmesélését.

A Nógrád megyei előadások közül kiemelkedett a balassagyarmati Mocorgók által bemutatott mese (csoportvezető-rendező: *Kovácsné Szamcsi Teréz, Tóthné Horváth Melinda*). A király pantallója című játékban lelkes, odaadó színjátszókat ismertünk meg, akik ezúttal talán kissé jobban izgultak a kelleténél, ezért némileg felpörgetett tempóban száguldottak végig a történeten, így alig adtak időt arra, hogy a részletek is kibontakozhassanak.

A salgótarjáni Európa Színpad *Devecseri László* meséjét játszotta el. A Hárman egy szoknyában című előadást (átdolgozó-rendező *Mocsári Zoltán*) a főszerepet játszó három lány színes, lelkes játéka éllette. Ugyanakkor a történet alapötlete némi kalodát is jelentett számukra: a legtöbb jelenetben egyetlen szoknyába bújva játszottak, így sokszor láthatatlanok maradtak a gesztusaik, mozdulataik.

Fegyelmezett, pontosan dolgozó 12-13 éves színjátszókat ismertünk meg a balassagyarmati Pimasz Kamasz csoportban, akik Csorba Piroska irodalmi stílusparódiából játszottak el egy természetes csokorral. Azonban A kesztyű című produkció (átdolgozó és rendező *B. Nyíregyházi Ágnes*) igencsak öncélúnak tűnt. Nem nagyon derült ki belőle, hogy mi köze a gyerekeknek ehhez a szövegekhez, és mit akarnak mondani azzal, hogy felidézük őket.

A kétnapos regionális fesztiválon három megye 15 csoportja mutatkozott be. Ebből négy Pest megyei csoport jutott az országos gálára.

Sándor L. István

Kísérleti Színpad – Felsőszentiván
A csodatarisznya; Perényi Balázs felvétele